

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی

طرح دوره (c o u r s e p l a n)

(برای یک دوره درس کامل، برای مثال: ۱۷ جلسه ۲ ساعته برای یک درس ۲ واحدی)

دانشکده: طب ایرانی گروه آموزشی: تاریخ پزشکی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد - تاریخ علوم پزشکی

نام درس: تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۲	تعداد واحد: ۲	نوع واحد: نظری	پیش نیاز: تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۱
زمان برگزاری کلاس: روز چهارشنبه	ساعت: ۱۵ تا ۱۷	مکان برگزاری: دانشکده طب ایرانی دانشگاه شاهد	
تعداد دانشجویان: ۲	مسئول درس: خانم دکتر طالبی	مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): دکتر فرزانه عامری	

شرح دوره: (لطفا شرح دهید) (جایگاه درس در کوریکولوم مصوب)

پزشکی اسلامی یکی از شاخه‌های مهم علم در تمدن اسلامی است و با ظهور اسلام و گسترش آن در ایران، عربی به عنوان زبان رسمی علمی جهان گسترش پیدا کرد و دانشمندان و پزشکان مسلمان ایرانی، آثار بزرگ علمی خود را به زبان عربی تالیف نمودند. برای سالهای متمادی، آثار و تالیفات پزشکان بزرگ قرن نهم و دهم میلادی ایران برطبق اروپای غربی سایه افکنده بود و پس از ترجمه، در دیگر مراکز علمی جهان تدریس می شد. مسلمانان و ایرانیان شروع به ترجمه آثار پزشکی یونان باستان از جمله آثار بقراط و جالینوس به عربی کردند. از طرفی با بهره‌گیری از میراث علمی پزشکی ایرانیان در جندی شاپور، پزشکی در دنیای اسلام شکوفا شد. یکی از مهم‌ترین مشاهیر برجسته پزشکی در این دوران، ابن سینا بود. او کتاب قانون در پزشکی را نگاشت که از مشهورترین کتاب‌های تاریخ علوم پزشکی محسوب می‌شود. همچنین از سایر مشاهیر می‌توان از رازی، زهراوی، ابن زهر، ابن نفیس، ابن رشد و ... که در حوزه‌های مختلف طب و داروسازی آثار بسیار ارزشمندی را از خود به یادگار گذاشته اند، نام برد.

هدف کلی: (لطفا شرح دهید)

هدف اصلی درس «تاریخ علوم پزشکی در دوره اسلامی ۲»، آشنا کردن دانشجویان با جوانب مختلف پزشکی اسلامی از تعریف و تاریخ آن تا محتوا و دستورالعمل‌های آن می باشد. در این درس به تاریخ پزشکی دوره اسلامی از قرن ششم هجری قمری تا دوره معاصر پرداخته می‌شود. بعد از روشن شدن ضرورت توجه به دانش پزشکی اسلامی، به تعریف طب سنتی و بررسی ترجمه آثار پزشکی اسلامی به غرب و نقش این علم در تکوین علم در اروپا و تقابل طب سنتی و طب مدرن در ایران پرداخته می‌شود. همچنین این درس به موضوعاتی همچون تاریخ پزشکی در دوره ایلخانان، صفویان و دوره قاجاریه و همچنین ورود پزشکی غرب به ایران و نحوه مواجهه با اختصاص یافته است.

اهداف بینابینی: (در واقع همان اهداف کلی طرح درس است)

دانشجو به ویژگی‌های پزشکی اسلامی و ایران اسلامی مسلط شود.

با پزشکان مهم این دوره آشنا شود.

با منشاء و سیر تحول نظریه‌های پزشکی اسلامی آشنا گردد.

با تاریخ پزشکی در دوره ایلخانان، صفویان و قاجاریه آشنا گردد.

با نحوه انتقال دانش به دوره اسلامی به غرب و میزان تاثیرگذاری آن آشنا گردد.

نحوه ورود پزشکی غرب به ایران و تقابل آن با طب سنتی را مسلط می‌شود.

با منابع تخصصی تاریخ پزشکی اسلام و ایران اسلامی آشنا شود.

شیوه‌های تدریس:

■ سخنرانی

■ سخنرانی برنامه ریزی شده

■ پرسش و پاسخ

■ بحث گروهی

□ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (P B L)

□ یادگیری مبتنی بر تیم (PB L)

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

وظایف و تکالیف دانشجو: (لطفا شرح دهید)

حضور و مشارکت فعال در کلاس – ارائه کنفرانس علمی در طی دوره

وسایل کمک آموزشی:

■ وایت برد

□ تخته و گچ

■ پروژکتور و اسلاید

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نحوه ارزشیابی و درصد نمره: (از نمره کل)

□ آزمون میان ترم ----- درصد نمره

□ آزمون پایان ترم -----۷۰- درصد نمره

□ انجام تکالیف-----۲۰- درصد نمره

□ شرکت فعال در کلاس -----۱۰- درصد نمره

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

نوع آزمون

■ تشریحی

□ پاسخ کوتاه

□ چند گزینه ایی

□ جور کردنی

□ صحیح-غلط

سایر موارد (لطفا نام ببرید)-----

منابع پیشنهادی برای مطالعه

- منابع فارسی

✓ چاپی:

- دایره المعارف اسلامی
- دانشنامه جهان اسلام
- تاریخ پزشکی ایران - سیریل الگود
- تاریخ مصور پزشکی جهان و ایران - دکتر ولی الله محرابی
- طب اسلامی - مانفرد اولمان
- تاریخ طب اسلامی - ادوارد براون
- تاریخ طب در ایران - محمود نجم‌آبادی
- تاریخ پزشکی - ویلیام باینوم
- تاریخ الحکماء - ابو الحسن علی بن یوسف قفطی
- عیون الانبا فی طبقات الاطبا - ابن ابی اصیبعه
- تاریخ دامپزشکی و پزشکی - دکتر حسن تاجبخش
- تاریخ بیمارستان‌های ایران (از آغاز تا عصر حاضر) - دکتر حسن تاجبخش
- کتاب «تاریخ بیمارستان‌ها در ایران ۱۹۵۰ - ۵۵۰» - ویلم فلور
- تاریخ بیمارستانها در اسلام - احمد عیسی‌بک

دانشکده طب ایرانی
طرح دوره (c o u r s e p l a n)

جدول هفتگی کلیات ارائه درس

جلسه	عنوان مطالب	استاد مربوط
۱	- تاریخ پزشکی در دوره ایلخانان	دکتر عامری
۲	- تاریخ پزشکی در دوره تیموریان، اتابکان و مظفریان - تأثیر پزشکی دوره اسلامی بر پزشکی اروپایی در قرون وسطی	دکتر عامری
۳	- تاریخ پزشکی در دوره صفویه (۱)	دکتر عامری
۴	- تاریخ پزشکی در دوره صفویه (۱)	دکتر عامری
۵	- تبادلات علمی پزشکان ایرانی با هند و عثمانی در عصر صفوی	دکتر عامری
۶	- عوامل افول پزشکی اسلامی - ارتباط با طب اروپایی	دکتر عامری
۷	- تاریخ پزشکی در دوره افشاریه و زندیه	دکتر عامری
۸	- تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۱)	دکتر عامری
۹	- سمینار	دکتر عامری
۱۰	- تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۲)	دکتر عامری
۱۱	- تاریخ پزشکی در دوره قاجاریه (۳)	دکتر عامری
۱۲	- تاریخ پزشکی در دوره مشروطه و اوایل پهلوی	دکتر عامری
۱۳	- نقش زنان در پزشکی اسلامی	دکتر عامری
۱۴	- تاریخ دندانپزشکی - تاریخ کحالی	دکتر عامری
۱۵	- اخلاق پزشکی در دوره اسلامی (رابطه اخلاق و بیمار از نظر فقه)	دکتر عامری
۱۶	- اصطلاح شناسی پزشکی فارسی و عربی	دکتر عامری
۱۷	آزمون	دکتر عامری